60186 ـ پوشیدن «آغوشی» کودک در اثنای اِحرام

سوال

حکم پوشیدن آغوشی کودک که بر کوله آویزان می‌شود و کودک در آن قرار داده می‌شود در اثنای ادای فریضهٔ عمره چیست؟ این آغوشی‌ها را به انگلیسی «Kangoro» می‌گویند.

پاسخ مفصل

الحمدلله.

پوشیدن آنچه آغوشی کودک نامیده می‌شود در اثنای اِحرام اشکالی ندارد؛ زیرا این از جملهٔ لباس‌هایی نیست که در نص از آن در هنگام احرام منع شده و در معنای آنچه در نص از آن منع شده هم نیست.

این وسیله بیشتر شبیه حمل کردن قمقمه یا کیف کمری یا برداشتن وسایل بر دوش توسط طنابی است که به سینه متصل باشد (کوله‌پشتی)، و این چنانکه بیان خواهد شد ممنوعیتی ندارد.

لباس‌هایی که پوشیدنش برای مُحرِم حرام است: پیراهن، شلوار، بُرنُس (نوعی دشداشه گشاد که کلاه سرخود دارد)، عمامه، خُف (همان موزه که نوعی پاپوش چرمی است).

حدیث بخاری (۵۸۰۵) و مسلم (۱۱۷۷) دال بر همین است. آنان از عبدالله بن عمر ـ رضی الله عنهما ـ روایت کرده‌اند که مردی برخاست و گفت: ای رسول خدا، هنگام احرام ما را به پوشیدن چه امر می‌کنید؟ ایشان فرمودند: «پیراهن و شلوار و عمامه و بُرنُس و پاپوش نپوشید، مگر آنکه شخصی نعلین نداشته باشد پس پاپوشی می‌پوشد که پایین‌تر از کعبین باشد و هیچ لباسی که زعفران و ورس به آن رسیده را نپوشید».

هرچه در معنای این لباس‌ها باشد نیز در حکم آن است مانند جُبّه و عبا و شلوار کوتاه و کلاه و جوراب و هر آنچه به اندازه و شکل بدن یا قسمتی از بدن دوخته شده باشد و معمولا پوشیده می‌شود.

شیخ ابن باز ـ رحمه الله ـ در توضیح لباسی که در هنگام احرام ممنوع است می‌گوید: «از این حدیث مشخص می‌شود که منظور از «دوخته شده» لباسی است که به اندازهٔ همهٔ بدن مانند پیراهن بلند یا نصف بدن مانند زیر پیراهنی یا نصف پایینی بدن مانند شلوار، دوخته یا نساجی شده باشد. همچنین هر آنچه به شکل دست مانند دستکش یا به شکل پا مانند پاپوش دوخته یا ساخته شده باشد در حکم آن است». (مجموع فتاوی الشیخ ابن باز: ۱۷/ ۱۱۸).

شیخ ابن عثیمین ـ رحمه الله ـ می‌گوید: «اگر انسان شمشیر یا تفنگ به خودش ببندد جایز است، زیرا این نه از نظر لفظ و از نظر معنی در چیزی که پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ بیان کرده داخل نیست. و اگر کمربندی به شکم ببندد یا بر کتف خود قمقمه‌ای یا کیفی آویزان کند جایز است. المهم، پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ هر آنچه [برای محرم] حرام است را شمرده‌اند پس هر چه در معنایش باشد را به آن ملحق می‌کنیم و آنچه در معنایش نباشد را به آن ملحق نمی‌سازیم و هر آنچه درباره‌اش شک داشتیم اصل بر حلال بودن آن است». (الشرح الممتع: ۷/ ۱۵۲).

این «آغوشی» کودک نیز بیشتر از چیزی که شیخ ذکر کردند یعنی آویزان کردن قمقمه بر کتف نیست و همچنین شبیه به بستن وسایل به خود با طناب و غیر آن است.

برخی از علما نیز به صراحت بیان کرده‌اند که برای محرم جایز است تا وسایلش را بر پشت خود حمل کند و در صورت نیاز آن را با طناب به سینهٔ خود ببندد و این تا حد زیادی به آغوشی کودک شبیه است.

نگا: «منح الجلیل شرح مختصر خلیل» (۲/ ۳۰۸).

والله اعلم.